

NEDERLANDSE TUINENSTICHTING
NIEUWEZIJDS KOLK 28
1012 PV AMSTERDAM
POSTBUS 11692, 1001 GR AMSTERDAM
WWW.TUINENSTICHTING.NL

Nederlandse Tuinenstichting

Jaarverslag 2021

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 28 maart 2022

Foto omslag: De Treek, Leusden (OTG2022, nr.198)

Nederlandse Tuinenstichting

Jaarverslag 2021

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 28 maart 202

Inhoud

1	Missie en doelstelling	4
2	Werkwijze	6
3	Onze activiteiten in 2021.....	8
4	Organisatie	15

1 Missie en doelstelling

IN HET KORT

De Nederlandse Tuinenstichting (NTs) komt op voor historisch en hedendaags groen erfgoed: tuinen en parken die van belang zijn door hun vormgeving, beplanting, cultuurhistorische waarde, ligging en ensemblewaarde in samenhang met gebouwde of andere objecten. Hiernaast bevorderen we de aanleg en ontwikkeling van nieuwe tuinen en parken: het groen erfgoed van de toekomst!
De NTs bestaat sinds 1980.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In ons land gaat steeds meer groene ruimte verloren. Bovendien staat uniek groen onder druk vanwege bouwplannen, geldgebrek of het ontbreken van adequate kennis. En dat terwijl wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen hoe belangrijk een groene leefomgeving is voor het welzijn van mensen. De NTs wil daarom meer groen erfgoed behouden en koesteren, kennis en enthousiasme hierover delen en tuinbezoek stimuleren.

ZO BEREIKEN WE ONS DOEL

Deze kerntaken realiseren we door:

- Ons in te zetten voor het beschermen en in stand houden van bijzondere hedendaagse en historische buitenplaatsen, bijzondere parken, tuinen en stedelijk groen;
- Expertise ter beschikking te stellen aan overheden en particulieren;
- Kennis en bewustzijn te vergroten ten aanzien van groen cultureel erfgoed;
- Onderzoek te doen naar tuin- en landschapsarchitectuur in brede zin en hierover te publiceren;
- Kennis uit te wisselen door tuinen van donateurs open te stellen.

DIT IS WAAR WE TROTS OP ZIJN

- Ons vermogen om bekwame vrijwilligers aan ons te binden: zij zorgen er met hun enthousiasme voor dat wij onze doelen behalen;
- De Open Tuinen Gids: hiermee hebben we al veel waardevolle tuinen opengesteld voor een breed publiek;
- Onze interventies bij de bedreiging van groen erfgoed;
- Ons 40-jarig bestaan (in 2021) als unieke organisatie in Nederland die groen erfgoed beschermt en zich inzet voor de kennisuitwisseling op dit gebied en voor de ontsluiting van tuinen.

**De doelstellingen van de Nederlandse Tuinenstichting (NTs),
zoals opgenomen in artikel 2 van de statuten:**

1. De stichting heeft ten doel de instandhouding en de bescherming van groen erfgoed in Nederland alsmede de bevordering van aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken, openbare groenvoorzieningen en landschappen.
2. Onder groen erfgoed worden onder meer begrepen: tuinen, parken, openbare groenvoorzieningen en landschappen met een herkenbare aanleg, die van maatschappelijke betekenis zijn door:
 - a. architectuur, vormgeving en inrichting
 - b. beplanting
 - c. cultuurhistorische waarde
 - d. ligging, of
 - e. ensemblewaarde in samenhang met gebouwde of andere objecten.
3. De bevordering van aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken, openbare groenvoorzieningen en landschappen heeft als doel het verhogen van de kwaliteit van de aangelegde groene omgeving.
4. De stichting tracht haar doelen te verwezenlijken door onder meer:
 - a. het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid en de publieke belangstelling voor de doelen van de stichting;
 - b. het adviseren en bieden van ondersteuning met betrekking tot het in stand houden, beschermen, herstellen, beheren en zo nodig aanpassen van groen erfgoed;
 - c. het adviseren over de aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken, openbare groenvoorzieningen en landschappen;
 - d. het bevorderen van ontwikkeling en overdracht van kennis over groen erfgoed en aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken openbare groenvoorzieningen en landschappen;
 - e. het voeren van procedures in en buiten rechte;
 - f. het geven van voorlichting;
 - g. het verwerven van fondsen;
 - h. het verrichten van alle verdere handelingen, die met de doelen van de stichting in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
5. De stichting beoogt niet het maken van winst.

2 Werkwijze

UITGANGSPUNT

De NTs wil groen erfgoed in Nederland in stand houden en beschermen, en de aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken, openbaar groen en landschappen stimuleren. Deze doelstelling is het uitgangspunt voor onze werkwijze. Dit willen we realiseren door:

- De maatschappelijke belangstelling voor groen erfgoed en tuinen te vergroten;
- Informatie, voorlichting, ondersteuning te geven en de aanwezige kennis te vergroten;
- En, als het moet, door juridische procedures te voeren.

We zijn daarin uniek: de NTs is de enige stichting in Nederland die groen erfgoed over de gehele breedte in haar doelstelling heeft staan.

Het bestuur is ervan overtuigd dat deze doelstelling nu en in de komende jaren uitermate relevant is en blijft. Groen erfgoed blijft ernstig bedreigd: de Nederlandse publieke ruimte krimpt en staat onder zware economische druk. Voor de instandhouding van groen erfgoed is het daarom nodig destatutair beschikbare middelen over de volledige breedte in te zetten.

VIER SPOREN

De NTs werkt langs vier sporen om het groen erfgoed effectief te beschermen. Deze sporen moeten in samenhang worden gezien; zij versterken elkaar:

1. De Commissie Groen Erfgoed identificeert bedreigd groen erfgoed, selecteert projecten waar ze zich sterk voor maakt, formuleert een dossierstrategie en voert deze uit.
2. De Open Tuinen Commissie laat donateurs en andere tuinliefhebbers inspiratie opdoen bij de bij de NTs aangesloten tuinen: het groene erfgoed van heden en toekomst, tuinen die daadwerkelijk onderscheidend zijn of dit in potentie kunnen worden.
3. De Excursie Commissie trekt deze inspiratie nog een stap verder door en maakt bijzonder, zeldzaam of voor het publiek gesloten groen erfgoed toegankelijk voor de gedreven tuinliefhebber.
4. Tot slot willen we met het Tuinjournaal, de NTs-website, publicaties en onze aanwezigheid op bijzondere groenerfgoedevenementen de kennis over de doelstellingen van de NTs bij donateurs en het brede publiek vergroten en verslag doen over de gedefinieerde sporen.

VERANTWOORDELIJKHEIDSVERDELING

Het zijn de commissies die de activiteiten van de NTs verzorgen binnen de door het bestuur gestelde beleidsmatige en financiële kaders. Iedere commissie heeft een voorzitter die door het bestuur kan worden aangesproken op het functioneren van de commissie. Alle leden van de commissies zijn vrijwilligers.

Het bestuur bestaat eveneens uit vrijwilligers, en is bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de NTs. Het bestuur:

- Leidt de NTs strategisch, operationeel en tactisch;
- Stelt de jaarlijkse budgetten, de jaarrekening en het jaarverslag vast;
- Voert het jaarplan uit binnen het toegekende budget;
- Bewaakt het functioneren van de commissies;
- Geeft leiding aan het bureau;
- Initieert projecten die commissies overstijgen;

- Organiseert samenwerkingen met collega-organisaties;
- Is verantwoordelijk voor de communicatie en PR naar het brede publiek en de donateurs.

Het bureau bestaat uit betaalde professionals, in totaal 0,8 fte, die het bestuur en de commissies in hun werk ondersteunen. Daarnaast verzorgen zij (onder andere) de donateursadministratie, beantwoorden ze vragen van donateurs en van de eigenaren van aangesloten open tuinen, verzorgen ze de NTs-communicatie met donateurs, stakeholders en het publiek en houden ze de website en sociale media bij. Externe deskundigen, zzp'ers op parttime basis, worden ingezet voor de redactie en vormgeving van de Open Tuinen Gids en het Tuinjournaal, de technische ondersteuning van de website en de informatiesystemen van het NTs-bureau.

Een kascommissie, bestaande uit twee onbezoldigde externe deskundigen, controleert de financiële verslaggeving.

DOELSTELLINGEN REALISEREN MET BEPERKTE MIDDELEN

De NTs is een organisatie die met weinig middelen veel doet. Deze middelen verkrijgen we bijna exclusief via de jaarlijkse donaties, via legaten van particulieren, via sponsoring door veelal kleine ondernemingen en via subsidies van bijvoorbeeld het Prins Bernhard Cultuurfonds.

3 Onze activiteiten in 2021

IN HET KORT

Net als in 2020, stond het jaar 2021 in het teken van de coronapandemie, de anderhalvemeter-samenleving en de lockdowns. Gelukkig was het in de zomerperiode wel mogelijk de tuinen uit de Open Tuinen Gids te bezoeken. Ook de meeste andere reguliere NTs-activiteiten, zoals de geplande excursies en de tuinenreis, konden doorgaan, zij het veelal op een andere datum dan gepland. Dat betekende extra werk voor de vrijwilligers die zich bezighouden met de organisatie daarvan.

Bij de Commissie Groen Erfgoed kwam een groot aantal meldingen binnen van bedreigd groen. In de Open Tuinen Gids stonden zo'n 400 tuinen, waaronder 30 kwekerijen. De Groene Monumentendagen waren succesvol, met 38 deelnemende tuinen. Een nieuwe activiteit was de onlinelezingenreeks Oranje Groen, in samenwerking met Paleis Het Loo.

In 2021 beschikte de NTs weer over een voltallig bestuur. Dat kwam de slagkracht ten goede. Zo hebben we de voorbereidingen getroffen voor een nieuw meerjarenbeleidsplan (2022-2026), getiteld 'Beziel en geworteld'. Daarnaast lanceerde de NTs een nieuwe website, op de vertrouwde url (www.tuinenstichting.nl). In het voorjaar van 2021 is de NTs bovendien gestart met een project om het proces rond de totstandkoming van de Open Tuinen Gids te stroomlijnen en te automatiseren.

REGULIERE ACTIVITEITEN

Bij de reguliere activiteiten van de NTs gaat het, conform het beleidsplan 2017-2021, op hoofdlijnen om:

- Het permanent alert zijn op bedreigd groen erfgoed;
- De jaarlijkse publicatie van de Open Tuinen Gids;
- De uitgave van het Tuinjournaal, het blad van de NTs dat tweemaal per jaar verschijnt;
- Het opsporen van mooie en bijzondere nieuwe tuinen;
- De organisatie van regionale bijeenkomsten van Open Tuin Eigenaren;
- De organisatie van regionale bijeenkomsten van de coördinatoren en adviseurs van de Commissie Groen Erfgoed;
- De organisatie van een jaarlijkse bijeenkomst om onze vrijwilligers in het zonnetje te zetten;
- De organisatie van excursies om kennis uit te wisselen en te verbreden/verdiepen;
- De publicatie van studies over tuin- en landschapsarchitectuur;
- De organisatie van speciale evenementen en projecten;
- Informatievoorziening en -uitwisseling via onze website en sociale media.

Voor 2021 ging het om de volgende activiteiten.

Werken aan de inhoud

1. Instandhouding groen erfgoed:

De NTs wil zich jaarlijks met één of meer in het oog springende projecten profileren op het gebied van groen erfgoed. In 2021 waren dat:

- De Groene Monumentendagen: Om het groen erfgoed meer onder de aandacht te brengen, doet de NTs sinds 2019 mee aan de Open Monumentendagen. In 2021 hebben we in iedere provincie een aantal eigenaren van monumentale tuinen en parken bereid gevonden om in het weekend van 11 en 12 september hun poorten te openen voor het publiek. In totaal waren 38 tuinen door het hele land te bezoeken.

- Het opknappen van een tuin in Oosterbeek: Op 20 november 2021 heeft de Nederlandse Tuinenstichting een werkdag georganiseerd in de bijzondere tuin (een zogenoemde *lieu de memoire*) van de oude pastorie in Oosterbeek, ofwel het Huis van Kate ter Horst, om de tuin de extra zorg te geven die hij verdient.

2. Ontwikkelen innovatieve projecten:

In 2021 heeft de NTs het idee van een commissie Jong-NTs, om jonge groenprofessionals te betrekken bij ons werk, verder uitgewerkt. Met deze commissie willen we een nieuwe, jongere, doelgroep bereiken en deze betrekken bij en interesseren voor groen erfgoed en tuinen.

3. Regionaal samenwerken:

- Het door de regioadviseurs van de Commissie Groen Erfgoed geïnitieerde Erfgoedcafé in de provincie Groningen is ontstaan door een samenwerking tussen vier erfgoedorganisaties: de Boerderijstichting Groningen, Erfgoedvereniging Heemschut, Stichting Het Tuinpad Op en de NTs in Groningen. Het café heeft als doel kennisuitwisseling, het delen van ervaringen en samenwerking. In 2021 vond het café niet plaats, vanwege de coronapandemie.
- In het algemeen geldt dat het regionaal werken binnen de NTs steeds meer van de grond komt. De Commissie Erfgoed werkt met regionale adviseurs en coördinatoren, en ook de OpenTuinen Commissie en de Excursiecommissie hebben zich regionaal georganiseerd.
- De Open Tuinen Commissie organiseerde in 2021 zes regiobijeenkomsten voor en door de aangesloten tuineigenaren. Tijdens deze bijeenkomsten wisselen de tuineigenaren onderling ervaringen, tips en adviezen uit.
- Ook de Commissie Groen Erfgoed organiseerde regiobijeenkomsten voor haar adviseurs. Deze bijeenkomsten hebben een inhoudelijke insteek: het uitwisselen van ervaringen, onderling contact, actuele ontwikkelingen met betrekking tot groen erfgoed en aandacht voor de vraag hoe meer zicht te krijgen op die ontwikkelingen in de regio.

Werken aan de randvoorwaarden

De NTs heeft de in 2019 gestarte proef met de losse verkoop van de Open Tuinen Gids ook in 2021 proef gecontinueerd. Doel was niet alleen om inkomsten te genereren, en daarmee de financiële situatie van de NTs structureel te verbeteren, maar ook om onze naamsbekendheid te vergroten. In totaal zijn 401 gidsen verkocht via de website van de NTs, via enkele aangesloten open tuinen en via enkele andere verkooppunten.

Verder maakt een aantal NTs-donateurs inmiddels gebruik van de regeling om voor minimaal vijf jaar periodiek belastingvrij te schenken. De NTs beschikt over een juridisch deskundige vrijwilliger die de donateurs kan ondersteunen bij vragen hierover. Ook in 2021 ontvingen we tot onze blijdschap enkele schenkingen. Daarnaast blijven we ons inzetten om bedrijven in de groene sector bereid te vinden de activiteiten van de Tuinenstichting als sponsor te ondersteunen.

RESULTATEN

De NTs streeft de volgende doeleinden na:

1. Nog meer groen erfgoed behouden en koesteren;
2. Kennis en enthousiasme hierover delen; en
3. Tuinbezoek stimuleren.

Ad 1. Nog meer groen erfgoed behouden en koesteren

De Commissie Groen Erfgoed (CGE) van de NTs werd in 2021 in zo'n 25 situaties te hulp geroepen bij of geattendeerd op een dreigende schadelijke ingreep in groen erfgoed. Enkele voorbeelden van de zaken waarmee we ons bezig hielden:

- Klein Toornvliet in Groningen

De monumentale Engelse landschapstuin rond de rijksmonumentale villa Klein Toornvliet in Groningen is voorlopig gered! Op 24 augustus 2021 heeft de Rechtbank Noord-Nederland hierover uitspraak gedaan en de door de gemeente verleende vergunning om een aantal zorgappartementen in de tuin van de villa te bouwen is vernietigd. De gemeente dient nu een nieuw besluit te nemen op de aanvraag uit 2018. De rechtszaak tegen de bouw van de appartementen werd aangespannen door onder meer de NTs en Heemschut.

- Begraafplaats Huis te Vraag in Amsterdam

Ook begraafplaats Huis te Vraag is gered. In 2021 overwoog de gemeente Amsterdam Zuid om snelfiets- en/of doorgaande fiets- en wandelpaden aan te leggen door de begraafplaats aan de rand van de Schinkelbuurt: een mooie, verstilde, groene omgeving, en een plek met een lange historie. De Stichting Huis te Vraag is toen een petitie gestart om de dreiging van het projectplan te keren. Samen met Heemschut en een aantal andere organisaties heeft de NTs zich tot de gemeente gewend met het dringende verzoek de begraafplaats in het Oeverpark te ontzien, en er de rust te bewaren. Begin 2022 heeft de gemeente Amsterdam haar plannen herzien. Huis te Vraag blijft zoals het is.

- Park Schakenbosch in Voorburg-Leidschendam

De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft in maart 2021 het bestemmingsplan voor het Park Schakenbosch gewijzigd. Daarin komt zij tegemoet aan het bezwaar dat de NTs eind 2019 al in haar zienswijze formuleerde, namelijk dat er in de stukken te weinig expliciet was ingegaan op de cultuurhistorische groene waarden van het park. Dit gebeurde onder andere na een gesprek tussen NTs en de gemeente in januari 2021. Ook met vele andere bezwaren (o.a. over het gebrek aan burgerparticipatie in de eerdere fase) hield het nieuwe bestemmingsplan voldoende rekening. Daarmee is deze zaak afgerond.

- Bouwplannen Pastoriebos in Voorthuizen

Samen met Heemschut, het Cuypersgenootschap en een aantal omwonenden is de NTs eind november 2021 in beroep gegaan bij de Raad van State tegen de besluiten van de gemeente Barneveld op grond waarvan 25 appartementen zouden mogen worden gebouwd op het terrein van de Nederlands Hervormde Kerk in Voorthuizen. Al in 2020 maakten de erfgoedbeschermers bezwaar tegen de plannen. Ook vroegen zij de gemeentelijke monumentenstatus aan voor het ensemble van Pastoriebos en Hervormde Kerk. Ondanks de vele protesten in de vorm van ingediende zienswijzen heeft de gemeenteraad echter ingestemd met de wijziging van het bestemmingsplan en het verlenen van de daartoe strekkende omgevingsvergunning. In het weekend van 14 december 2021 constateerden enkele omwonenden bovendien dat er kapwerkzaamheden gaande waren in het Pastoriebos. Dankzij een uiterst snelle actie van de betrokken advocaat werden de werkzaamheden stilgelegd.

Veel tijd nodig voor onderzoek

In veel gevallen blijkt na onderzoek echter dat de CGE niets of weinig kan doen. Soms omdat de kwestie deze niet binnen de statuten valt (bijvoorbeeld als alleen natuurwaarden en geen erfgoedwaarden in het geding zijn, of alleen afzonderlijke bomen en geen groenaanleg), soms omdat de melding alvast een schot voor de boeg blijkt en er nog weinig aan de hand is, en soms omdat de melding te laat komt en de procedure al is afgerond. Maar soms ook, omdat de zaak toch genuanceerder blijkt te liggen dan uit de melding van de boze burger blijkt: de plannen zijn correct volgens de erfgoedregels opgesteld en gegeven de omstandigheden redelijk doordacht, of in elk geval het maximaal haalbare in de afweging tegenover andere gemeentelijke belangen (zoals woningbouw).

Zo ontving de NTs in 2021 een melding van een inwoner van Tilburg. Van de pastorietuin waarin een prachtige oude magnolia staat, wilde de gemeente een parkeerterrein maken. De boom zou weliswaar blijven staan, maar in de 'blikken' omgeving van het parkeerterrein zou veel van de charme ervan

verloren gaan. De CGE is nagegaan of er mogelijkheden waren om de plannen tegen te houden, maar helaas: het groen was geen 'groen erfgoed' zoals in onze statuten omschreven.

Post 65-project

Daarnaast werkt de NTs al enige tijd in nauw overleg samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) aan de inventarisatie van (toekomstig) groen erfgoed. Het gaat om (semi)openbare en privétuinen, parken, landschappen uit de periode 1965-2000 die vanwege hun bijzondere aanleg, vormgeving of beplanting een monumentale status verdienen. Op basis van literatuurstudie zijn we gekomen tot een lijst van mogelijke objecten, die vervolgens zijn getoetst aan zes – mede op basis van RCE-gegevens opgestelde – selectiecriteria, zoals historische waarde (o.a. samenhang met maatschappelijke ontwikkelingen), ensemblewaarde, tuinarchitectonische en tuintechnische waarde. De definitieve presentatie van de uitkomsten van het Post 65-project worden in 2022 gepresenteerd.

Samenwerking

Steeds vaker werkt de NTs bij meldingen van bedreigd erfgoed samen met andere organisaties, zoals Vereniging Heemschut en de Nederlandse Kastelen Stichting. Het is uitdrukkelijk onze bedoeling deze contacten uit te breiden. Samenwerking is nodig en effectief. Nodig omdat we op deze manier het vele werk enigszins kunnen verdelen (er wordt overal steeds meer gebouwd), en effectief omdat een gezamenlijke actie meer impact heeft.

Ad 2. Kennis en enthousiasme hierover delen

Om deze doelstelling te realiseren heeft de NTs in 2021 het volgende gedaan:

- Participatie in het project 'Kerkenvisies' van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Hiermee willen we voorkomen dat bij de herbesteding van religieus erfgoed het bijbehorende groen erfgoed over het hoofd wordt gezien. De NTs heeft ook in 2021 de ontwikkelingen zoveel mogelijk gevolgd en contact gelegd met enkele betrokken gemeenten;
- Inventarisatie van (toekomstig) groen erfgoed dat dateert uit de periode 1965-2000 (Post 65-project). Zie hierboven;
- Digitale studiemiddag Stinzenplanten (april 2021), in samenwerking met de stichting Kastelen, historische Buitenplaatsen & Landgoederen (sKBL), het Gilde van Tuinbazen, en met financiële ondersteuning door het Prins Bernhard Cultuurfonds;
- Participatie in de Open Monumentendagen ('Groene Monumentendagen', 11 en 12 september 2021);
- De lezingencyclus Oranje-Groen (oktober 2021-maart 2022): vijf online-lezingen over bijzondere tuinen van de Oranjes, in samenwerking met Paleis Het Loo. Er waren 180 betalende deelnemers;
- Artikelen in het Tuinjournaal. In 2021 waren de thema's van het Tuinjournaal 'De naam van de roos' (maart 2021) en 'Groen erfgoed in de stad' (september 2021);
- Digitale nieuwsbrieven verstuurd aan donateurs, vrijwilligers en andere belangstellenden; in 2021 hebben de donateurs in totaal zes nieuwsbrieven ontvangen;
- De rubriek Tuin van de Maand, waaronder groenerfgoed- en hedendaagse tuinen, op de website;
- In zijn algemeenheid het PR-beleid.

Daarnaast stonden op de agenda:

- Excursies: namelijk de excursie Land Art Flevoland (25 juli 2021), de excursie Drie Groningse parels (uiteindelijk gerealiseerd op 4 september 2021), Bedrijfs- en privétuinen in de Tilburgse wijk Tivoli (oorspronkelijk gepland voor 8 mei 2020, uiteindelijk gerealiseerd op 10 september 2021).
- Tuinenreis Villa's en tuinen uit de Renaissance en de barok (oorspronkelijk gepland voor 18-24 mei 2020, uiteindelijk gerealiseerd van 26 september-2 oktober 2021);
- Aanwezigheid met een NTs-stand op verschillende (tuin)beurzen.

Ad 3. Tuinbezoek stimuleren

Om het tuinbezoek te stimuleren heeft de NTs in 2021 de volgende activiteiten ontplooid:

- Uitbrengen van de Open Tuinengids 2021, met ongeveer 400 bijzondere open tuinen en kwekerijen;
- Uitbrengen van het Tuinjournaal, met verdiepende artikelen over tuinen en tuinkunst;
- Publicatie op de website van de Tuin van de Maand en berichtgeving hierover via sociale media;
- Publicatie op de website van een overzicht met sneeuwklakjestuinen.

Overige resultaten

In 2021 konden niet alle tuinbezoeken doorgaan en vervielen sommige tuinevenementen. Normaal gesproken zijn deze gelegenheden bij uitstek geschikt om donateurs te werven. Desondanks hebben zich in 2021 toch nieuwe donateurs aangemeld. Deze nieuwe donateurs compenseren het aantal donateurs dat heeft opgezegd (vaak door hoge leeftijd of overlijden). Grosso modo blijft het aantal donateurs de laatste jaren stabiel rond de 2.700 donateurs.

Het aantal volgers op Facebook nam toe van ruim 4.000 in 2020 tot zo'n 4.200 in 2021. Op dit sociale medium plaatsen we regelmatig berichten over bijeenkomsten, bedreigd groen erfgoed en bijzondere tuinen. Daarnaast is de NTs regelmatig actief op Twitter.

De periodieke digitale nieuwsbrief voor donateurs en andere belangstellenden werd eind december 2021 aan ruim 3.500 e-mailadressen verstuurd. Een jaar eerder waren dit er zo'n 3.000.

Per 1 januari 2020 is de NTs geregistreerd als een Erkend Goed Doel. Dat betekent dat wij voldoen aan strenge kwaliteitseisen. Zo is zeker dat de NTs bijdraagt aan een betere wereld, zorgvuldig omgaat met elke euro en verantwoording aflegt. CBF is de toezichthouder die dit controleert.

In 2018 sloot de NTs zich aan bij Goede Doelen Nederland om de organisatie verder te professionaliseren, kennis te delen en (meer) fondsen te werven. Het CBF-keurmerk is een voorwaarde voor dit lidmaatschap. In 2021 voldeed de NTs aan de eisen die het CBF stelt.

In 2021 lanceerde de NTs een nieuwe website, op de vertrouwde url www.tuinenstichting.nl. Met een overzichtelijke navigatie en een aantrekkelijk design met veel beeldmateriaal heeft deze niet alleen een hedendaags jasje maar moeten de bezoekers de gezochte informatie ook sneller kunnen vinden. Sinds de nieuwe website 'in de lucht' is, is het bezoekersaantal toegenomen.

Niet gerealiseerd

In 2021 hebben we een aantal zaken helaas niet kunnen realiseren:

De ambitie om fondsenwervingsacties op te zetten. In 2021 haalde de NTs wel een aantal mooie bedragen van particulieren als schenking of legaat binnen;

Een structurele verbetering van onze financiële situatie door een aanzienlijk aantal nieuwdonateurs te werven. In 2021 hebben zich weliswaar nieuwe donateurs aangemeld, maar tegelijkertijd hebben ongeveer evenveel bestaande donateurs opgezegd.

Dat we er niet in zijn geslaagd deze zaken te realiseren, heeft onder andere te maken met de coronomstandigheden.

Bronnen

Bovenstaande resultaten hebben we in kaart gebracht aan de hand van:

- Inhoudelijke rapportages en foto's, vermeld op de website en in de nieuwsbrieven;
- Gesprekken met de verschillende commissies;

- Deelnemerslijsten van de excursies;
- Periodieke verslagen van de commissies.

VOORUITBLIK

Vanaf begin 2022 werkt het NTs-bestuur met het nieuwe meerjarenbeleidsplan voor de periode 2022-2026, getiteld 'Bezield en geworteld'. Dit beleidsplan hebben we in 2021 voorbereid. Een van de acties in het kader van dat beleidsplan is het instellen van een Raad van Advies, die het bestuur van de NTs gevraagd en ongevraagd kan adviseren over de strategie, het beleid en de uitvoering daarvan. Daarnaast is het onze ambitie om de commissie Jong NTs in 2022 te realiseren, en hiervoor een eerste werkpakket te formuleren. We gaan een derde editie van het Tuinjournaal uitbrengen, treffen de voorbereidingen voor de introductie van een NTs-scriptieprijs en verkennen de mogelijkheden voor een Landelijk Open Tuinen Weekend.

Naast de reguliere (jaarlijkse) activiteiten staat ook een aantal bijzondere activiteiten op de agenda, zoals de tuinenreis Groen Venetië, in samenwerking met Garden Tours.

Bij alle activiteiten is het doel ook om de NTs onder de aandacht brengen van een breed publiek. Daarbij staat wel voorop dat we communiceren over een onderwerp dat aantrekkelijk is voor een breed publiek.

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Staat van baten en lasten

De baten van 2021 (160.725 euro) zijn aanzienlijk groter dan die van 2020 (142.921). Het aantal donateurs, en daarmee het totaal aan donaties, was evenwel vrijwel gelijk aan 2020: respectievelijk 132.439 en 131.278 euro. Het totaal aan giften daarentegen was in 2021 ruim twee keer zo groot: 10.825 euro in 2021 tegenover 4.500 in 2020. Ook het aantal verkochte Open Tuinen Gidsen was ongeveer twee keer zo groot: 8.004 respectievelijk 3.361 euro en, in tegenstelling tot in 2020, vonden er in 2021 weer excursies plaats.

De lasten van 2021 (155.745 euro) zijn aanzienlijk hoger dan die van 2020 (124.691 euro). Met name de kosten voor de Open Tuinengids waren hoger door de vergoeding van redactionele activiteiten in het voortraject van de productie en de hogere druk- en verzendkosten.

Eind 2021 werd besloten de verzuimverzekering voor het NTs-bureau niet te continueren en voor het verzuimrisico een voorziening te treffen van 24.000 euro.

Op het bureau van de NTs werken drie parttimekrachten, in totaal 0,8 fte: één medewerker is in vaste dienst en twee werken op zzp-basis. In 2021 bedroegen de totale personeelskosten 43.316 euro. Om meer inzicht te verkrijgen in de werkzaamheden van de bureaumedewerkers, hebben zij met ingang van 2021 de tijdsbesteding aan de verschillende activiteiten bijgehouden. Daaruit blijkt dat de bureaumedewerkers ruim 40 procent van de werkzaamheden aan de kernactiviteiten van de stichting besteden en 5 procent aan fondsenwerving.

In 2021 besteedde de NTs 80 procent van de uitgaven aan onze kernactiviteiten, 17 procent aan beheer en administratie en 3 procent aan fondsenwerving.

Balans

De NTs heeft de continuïteitsreserve gevormd om risico's te dekken en om zeker te stellen dat de organisatie ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Deze continuïteitsreserve bedraagt 100.569 euro en is daarmee gelijk aan 1,9 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

De richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen stelt echter een maximum van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Het bestuur heeft het voornemen zich nader te beraden op hoe de NTs aan deze richtlijn kan voldoen.

De NTs heeft een bestemmingsfonds, het 'Gisolf-potje', dat ultimo 2021 2.033 euro bevatte. In 2021 is uit dit fonds 6.947 euro onttrokken: 6.000 euro voor het project Upgrading website, en 947 euro voor het ontwerp en de realisatie van 500 NTs-posters.

Daarnaast zijn de volgende voorzieningen getroffen:

- Upgrading ten behoeve van een integrale vernieuwing van de ICT-omgeving: 6.823 euro. De verwachting is dat deze voorziening bij de voltooiing van het project in de loop van 2022 zal worden gebruikt.
- Lustrum: 4.846 euro. Er zijn geen externe verplichtingen aangegaan.
- Upgrading website: 5.000 euro. Er zijn geen externe verplichtingen aangegaan
- Ziekteverzuim: 24.000 euro. Er zijn geen externe verplichtingen aangegaan.
- Voorziening dubieuze debiteuren: van 3.853 euro.

UBO-REGISTER

De bestuursleden van de stichting staan ingeschreven in het UBO-register van de Kamer van Koophandel. UBO staat voor Ultimate Beneficial Owner. UBO's zijn de mensen die de uiteindelijke eigenaar zijn van, of zeggenschap hebben over, een organisatie.

FONDSENWERVIING

De NTs is een stichting die met weinig middelen veel doet. Deze middelen verkrijgen we bijna exclusief via jaarlijkse donaties en legaten van particulieren en kleine ondernemingen. Om de financiën te verstevigen werken we aan een stabiel donateursbestand, met aanwas van nieuwe generaties tuinliefhebbers. Daarnaast willen we derdegeldstromen, zoals subsidies, sponsoring en giften, beter benutten.

Voorop staat dat wij de werving van donateurs zoveel mogelijk combineren met activiteiten die in het teken staan van onze missie en de inzet van vrijwilligers. Bijvoorbeeld door aanwezig te zijn op beurzen en door middel van een attractieve website, waar we ook rapporteren over de impact van onze werkzaamheden. Voor ons volledige beleid op het gebied van fondsenwerving verwijzen we naar het beleidsplan 2017-2021 op de website.

4 Organisatie

De NTs is een stichting zonder winstoogmerk die draait op vrijwilligers. We hebben een ANBI-status en zijn CBF-erkend.

KvK nummer: 41127203

Fiscaal nummer: 0065.03.238

Contactgegevens:

Nieuwezijds Kolk 28

1012 PV Amsterdam

E info@tuinenstichting.nl | W www.tuinenstichting.nl | T 020-6235058

BESTUUR

Het bestuur is onbezoldigd en onafhankelijk. Elke commissie is vertegenwoordigd in het bestuur.

In april 2021 completeerden een nieuwe voorzitter en penningmeester het bestuur de NTs. Daarmee ontstond de ruimte om verder te professionaliseren en de slagkracht van de organisatie te vergroten.

In 2021 bestond het NTs-bestuur uit:

Kees Lever – Voorzitter

Hoofdfunctie: geen

Nevenfuncties: geen

Geeskelien Wolters – Secretaris

Hoofdfunctie: geen

Nevenfuncties: geen

Evert Jan Jansen Schoonhoven – Penningmeester

Hoofdfunctie: geen

Nevenfunctie: geen

Annemiek Tromp – Bestuurslid (Commissie Groen Erfgoed)

Hoofdfunctie: programmamanager duurzame gebiedsontwikkeling bij Rijkswaterstaat.

Nevenfuncties: vicevoorzitter provinciale commissie Zuid-Holland, Heemschut

bestuurslid Groene projecten Wijkberaad Bezuidenhout: Werkgroep Groene Schenk, Werkgroep Pleinen, Gebruikersgroep Haagse Bos/Malieveld, Werkgroep Duurzaam

Michiel Plomp – Bestuurslid (Excursie Commissie)

Hoofdfunctie: geen

Nevenfuncties: bestuurslid Open Tuinendagen, Utrecht, en bestuurslid Flora's Hof, Utrecht

Robertien Aberson – Bestuurslid (Open Tuinen Commissie)

Hoofdfunctie: zelfstandig adviseur, ontwerper en coördinator Tuin- en Landschapsinrichting (BSc)

Nevenfuncties: geen

WERKNEMERS

Op het bureau van de Tuinenstichting werken drie betaalde professionals:

- Coördinator bureau (1 dag per week, zzp)
- Adviseur communicatie en bestuursondersteuning (1 dag per week, zzp)
- Administratief medewerker (2 dagen per week)

Een externe deskundige draagt zorg voor de boekhouding.

VRIJWILLIGERS

Zowel het bestuur van de NTs als de commissies en de vertegenwoordiging op groenevenementen bestaat uit vrijwilligers. In totaal beschikte de NTs in 2021 over zo'n 90 vrijwilligers; iets meer dan in 2020 (ca. 80). De NTs organiseert geen collectes en beschikt dus niet over collectanten; onze vrijwilligers doen aan de NTs gerelateerd inhoudelijk werk.

Op 18 september 2021 organiseerde het bestuur van de NTs een speciale dag op Landgoed Twickel om de vrijwilligers in het zonnetje te zetten. Tijdens die gelegenheid werd de vrijwilliger van het jaar bekend gemaakt: Vov Besnard van de Commissie Groen Erfgoed.